

This eChok volume of
Deuteronomy
Volume 1

is Dedicated in honor of

Lilian and Nathan Haber

Dedicated by Amy and Jimmy

cooked food into which one of the five species of grain was mixed, either in the form of flour or in the form of bread — prior to eating them, one recites the blessing “Who creates many kinds of food” (בורא מיני מזונות) (2). To what does this apply? When this species is of primary importance to him, and is not a secondary food. But if one of the five species that he mixed in is of secondary importance, he recites the blessing only on the primary food thereby exempting the secondary. This is the rule of blessings: Whatever is of primary importance that has with it something of secondary importance, one recites the blessing for the main food and exempts the secondary, whether the secondary food was mixed in with the primary food or not.

שְׁעָרַב בּוּ מִחֻמֶּשֶׁת הַמִּינִין בֵּין קֶמַח בֵּין פֶּת בְּתַחֲלָה מִבָּרַךְ עָלָיו בּוֹרָא מִינֵי מְזֻנּוֹת: בַּמָּה דְבָרִים אֲמֹרִים? כְּשֶׁהִיא הַמִּין הַזֶּה חָשׁוּב אֶצְלוֹ וְלֹא הִיא טְפִלָּה אֲבָל אִם הִיא אַחַד מִחֻמֶּשֶׁת הַמִּינִין שְׁעָרַב טְפִלָּה אִינוּ מִבָּרַךְ אֲלָא עַל הָעֵקֶר וּפּוֹטֵר אֶת הַטְּפִלָּה וְזוֹה כָּלל בְּבִרְכּוֹת כָּל שֶׁהוּא עֵקֶר וְעִמּוֹ טְפִלָּה מִבָּרַךְ עַל הָעֵקֶר וּפּוֹטֵר אֶת הַטְּפִלָּה בֵּין שְׁהִיתָה הַטְּפִלָּה מְעַרְבֶת עִם הָעֵקֶר בֵּין שְׁלֹא הִיתָה מְעַרְבֶת:

SHOFTIM FOR THURSDAY TORAH

שופטים ליום חמישי תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

יז וְלֹא יִרְבֶּה-לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוּר לִבּוֹ
וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה-לוֹ מְאֹד: יח וְהָיָה
כְּשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת-

יז וְלֹא יִסְגִי לָהּ נָשִׁין וְלֹא יִטְעִי
לִבָּהּ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִסְגִי
לָהּ לַחֲדָא: יח וְהָיָה כְּמַתְבָּה עַל
כְּרִסָּא מַלְכוּתָהּ וְיִכְתּוּב לָהּ יֵת

(17) And he must not have many wives for himself, and his heart must not turn away; and he must not have a great amount of silver and gold for himself.
(18) And it will be, when he sits upon the throne of his kingdom, that he will

RASHI

רש"י

(17) **And he must not have many wives for himself** — *Only eighteen, for we find that David had six wives, and it was told to him [by Natan the prophet] (II Samuel 12:8): “[Thus says God ... and I gave you your masters house and your master's wives ...] and if this is too little, I would add for you just as much and just as much” [that is three times six altogether]. (Sanhedrin 21a; Sifrei) And he must not have a great amount of silver and gold for himself* — *However, he may have that which is required to provide for his troops (Sanhedrin 21b). (18) And it will be, when he sits [upon the throne of his kingdom]* — *If he does the above, he merits that his kingdom will remain established. (Sifrei)*

(יז) וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים. אֲלָא י"ח שֶׁמְצִינּוּ שְׁהָיוּ לוֹ לְדוֹד שֶׁשׁ נָשִׁים וְנֶאֱמַר לוֹ וְאִם מְעַט וְאוֹסִיפָה לָךְ כִּהְנֶה וְכִהְנֶה: וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד. אֲלָא כְּדִי לַתֵּן לְאַכְסֵינְיָא (ס"א לְאַפְסֵינְיָא): (יח) וְהָיָה כְּשִׁבְתּוֹ. אִם עֲשֶׂה כֵּן כְּדָאֵי הוּא שְׁתַּתְקִים מַלְכוּתוֹ: אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה. שְׁתֵּי סֵפְרֵי תּוֹרוֹת אַחַת שְׁהִיא

— *i.e., two Torah scrolls, one that is*

מְשֵׁנָה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל-סֵפֶר מִלְּפָנַי
 הַפְּהָנִים הַלְּוִיִּם: יט וְהִיתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ
 כָּל-יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת-יְהוָה
 אֱלֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 וְאֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: כ לְבִלְתִּי
 רוּם-לָבֹב מֵאַחֵיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן-הַמִּצְוָה
 יְמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמָיו עַל-

פִּתְשֵׁגֶן אֹרֵיטָא הָדָא עַל
 סִפְרָא מִן קְדָם כְּהֵנִיא לְוָאִי:
 יט וְתִהְיֶה עִמָּה וְיִהְיֶה קָרִי בָּהּ כָּל
 יוֹמֵי חַיָּוֵיהּ בְּדִיל דִּילָף לְמַדְחַל
 קְדָם יְיָ אֱלֹהֵיהּ לְמִשְׁרֵי יֵת כָּל
 פִּתְגְּמֵי אֹרֵיטָא הָדָא וְיֵת
 קְנִימָא הָאֵלִין לְמַעַבְדָּהוֹן:
 כ בְּדִיל דְלֹא יִרִים לְבָהּ
 מֵאַחֵוּהּ וּבְדִיל דְלֹא יִסְטִי מִן
 תַּפְקֻדָּתָא יְמִינָא וּשְׂמֹאלָא
 בְּדִיל דִּיִּרְוּךְ יוֹמִין עַל מַלְכוּתָהּ

write for himself two copies of this Torah on a scroll from that [Torah] which is before the Levite priests. (19) And it will be with him, and he will read it all the days of his life, so that he may learn to fear the Lord his God, to keep all the words of this Torah and these statutes, to do them. (20) So that his heart not be raised above his brothers, and so that he will not turn away from the commandment, to the right or to the left; in order that he may prolong [his] days

RASHI

רש"י

placed in his treasury, and the other that comes and goes with him. (Sanhedrin 21b) Onkelos, however, renders פתשגן "a copy"; he interprets the word משנה in the sense of repeating and uttering. (19) [All] the words of [this] Torah — Understand this literally. (20) And so that he will not turn away from the commandment — Not even from a minor commandment of a prophet. In order that he may prolong [his] days [in his kingdom] — From this positive statement, one may understand the negative inference [i.e., if he does not fulfill the

commandments, his kingdom will not endure]. And so, indeed, we find this in the case of Shaul. Shmuel said to him, (I Samuel 10:8), "Wait for seven days, until I come to you," to offer burnt-offerings, and it states (ibid. 13:8), "And he waited seven days," but Shaul did not keep his promise and neglected to wait the entire [last] day. He had not quite finished sacrificing the burnt-offering, when Shmuel arrived and said to him (ibid. 13:13-14), "You have acted foolishly; you have not kept [the commandment of the Lord your God, which He commanded you...] so now your kingdom will not last." Thus we learn, that for [the neglect of] a minor commandment of a prophet he was punished. [That he may prolong [his] days in his kingdom,] he and his sons — This tells us that if his son is worthy of becoming king, then

placed in his treasury, and the other that comes and goes with him. (Sanhedrin 21b) Onkelos, however, renders פתשגן "a copy"; he interprets the word משנה in the sense of repeating and uttering. (19) [All] the words of [this] Torah — Understand this literally. (20) And so that he will not turn away from the commandment — Not even from a minor commandment of a prophet. In order that he may prolong [his] days [in his kingdom] — From this positive statement, one may understand the negative inference [i.e., if he does not fulfill the commandments, his kingdom will not endure]. And so, indeed, we find this in the case of Shaul. Shmuel said to him, (I Samuel 10:8), "Wait for seven days, until I come to you," to offer burnt-offerings, and it states (ibid. 13:8), "And he waited seven days," but Shaul did not keep his promise and neglected to wait the entire [last] day. He had not quite finished sacrificing the burnt-offering, when Shmuel arrived and said to him (ibid. 13:13-14), "You have acted foolishly; you have not kept [the commandment of the Lord your God, which He commanded you...] so now your kingdom will not last." Thus we learn, that for [the neglect of] a minor commandment of a prophet he was punished. [That he may prolong [his] days in his kingdom,] he and his sons — This tells us that if his son is worthy of becoming king, then

הוא ובנוהי בגו ישראל: א לא
יהי לכהניא לואי כל שבטא
דלוי חלק ואחסנא עם ישראל
קרבניא דדי ואחסנתה ייכלון:

ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל: ס
לא יהיה לפתנים הלויים כל-
שבט לוי חלק ונחלה עם ישראל אשי
ידוה ונחלתו יאכלון:

in his kingdom, he and his sons, among Israel. **18.** (1) The Levite priests, all the tribe of Levi, will have no portion or inheritance with Israel; they will eat from the Lord's offerings, and from His portion.

RASHI

רש"י

he is given preference over any other individual. (Horayot 11b) **18** (1) [The Levite priests] all the tribe of Levi [will have no portion ... with Israel] — [All the tribe,] whether they are whole-bodied or whether they are blemished (Sifrei). **No portion** — *i.e., in the spoil. Or inheritance* — *In the land (Sifrei).* **The Lord's offerings** — *The sanctified sacrifices of the Temple. And from His portion* — *This refers to the sanctified portions outside Jerusalem namely, the terumot and the tithes.*

לכל אדם: (א) כל שבט לוי. בין תמימין בין בעלי מומין: חלק. בבנה: ונחלה. בארץ: אשי ה'. קדשי המקדש (ס"א הקדשים): ונחלתו. אלו קדשי הגבול תרומות ומעשרות:

PROPHETS Isaiah 52

נביאים ישעיהו פרק נב

יגלא יי ית דרע קודשיה
לעיני כל עממיא ויחזון כל
דבסיפי ארעא ית פורקנא
דאלהנא: יא אתפרשו
אתפרשו פוקו מתמן במסאב
לא תקרבון פוקו מגוה
אתבחרו נטלי מגי בית מקדשא דיי: יב ארי לא בבהילו תפקון מביני עממיא ובעירוקי לא תתובלון

י חשף יהוה את זרוע קדשו לעיני כל הגוים וראו
כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו: יא סורו סורו
צאו משם טמא אל תגעו צאו מתוכה הברו נשאי
כלי יהוה: יב כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
אתבחרו נטלי מגי בית מקדשא דיי: יב ארי לא בבהילו תפקון מביני עממיא ובעירוקי לא תתובלון

(10) The Lord has revealed His holy arm before the eyes of all the nations, and all the ends of the earth shall see the salvation of our God. (11) Turn away, turn away, get out of here, touch no unclean one; get out of its midst, purify yourselves, you who bear the Lord's vessels. (12) For not with haste shall you go forth and

RASHI

רש"י

(10) חשף [means] revealed. (11) **Get out of here** — *out of the midst of the Exile.* הברו [means] purify yourselves. **You who bear**

(י) חשף. יגלה: (יא) צאו מתוכה. מתוך הגלות: הברו. הטהרו. נשאי כלי ה'. הכהנים והלויים:

the Lord's vessels — *You, the priests and the Levites.*

לאֲרַעְכוֹן אֲרִי מְדַבֵּר קִדְמֵיכוֹן
 וְעֵתִיד לְכַנְשָׂא גְלוֹתְכוֹן
 אֱלֹהָא דְיִשְׂרָאֵל: יג הָא יִצְלַח
 עַבְדֵי מְשִׁיחָא יְרוּם וְיִסְגִי
 וְיִתְקוּף לְחַדָּא: יד כְּמָא דְסִבְרוּ
 לָהּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹמִין סְגִיָּין

תִּלְכוּן כִּי־הֲלַךְ לְפָנֵיכֶם יְהוָה וּמֵאַסְפֹּכֶם אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל: יג הִנֵּה יִשְׁפִּיל עַבְדֵי יְרוּם וְנִשְׂא וְגָבַהּ
 מְאֹד: יד כַּאֲשֶׁר שָׁמְמוּ עָלֶיךָ רַבִּים כֵּן מִשְׁחַת מְאִישׁ
 מְרֹאֵהוּ וּתְאָרוּ מִבְּנֵי אָדָם:

דְהוּ חֲשִׂיד בִּינֵי עַמְמֵיָא חֲזוּהוֹן וְזִיְהוֹן מִבְּנֵי אַנְשָׂא:

not in a flurry of flight shall you go, for the Lord goes before you, and your rear guard is the God of Israel. (13) Behold, My servant shall prosper; he shall be exalted and lifted up, and he shall be very high. (14) As many wondered about you, "How marred his appearance is from that of a man, and his features from that of people!"

RASHI

רש"י

(13) [My servant] shall prosper — *He shall prosper at the end of days.*

(יג) יִשְׁפִּיל. יִצְלַח בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים:

Writings Psalms 109

כתובים תהלים פרק קט

ד חֲלַף דִּי רַחֲמֵית סִטְנֹו לִי
 וְאַנָּא אֲצִלִּי: ה וְשׁוֹן עָלִי
 בִּישָׂתָא חֲלַף טְבָא וְסִנְאָתָא
 חֲלַף דְרַחֲמֵימִית: ו אֲסַעַר עָלוּי
 רְשִׁיעָא וְסִטְנָא יְקוּם עַל
 יְמִינֵיהּ: ז בְּאֲדִינֵיהּ יִפּוֹק חֵיב
 וְצִלוֹתֵיהּ תִּהְיֵי לְחֹבְתָא:

ד תַּחַת־אֶהְבֵּתִי יִשְׁטַנּוּנִי וְאַנִּי תַפְלָה: ה וַיִּשְׁמֹו עָלַי
 רָעָה תַחַת טוֹבָה וְשָׂנְאָה תַחַת אֶהְבֵּתִי: ו הִפְקֹד עָלַי
 רָשָׁע וְשָׁטָן יַעֲמֵד עַל־יְמִינֹו: ז בְּהַשְׁפֹּטוּ יֵצֵא רָשָׁע
 וּתְפֹלְתוֹ תִהְיֶה לְחֹטְאָה: ח יְהוּ־יִמּוּ מַעֲטִים פְּקֻדָּתוֹ
 יְקַח אַחֵר:

ח יְהוֹן יוֹמוֹי קְלִילִין מְנַן שְׁנוֹי יִירַת אוֹחְרָן:

(4) In return for my love they are my adversaries, while I am but prayer. (5) And they have laid upon me evil for good, and hatred for my love. (6) Set a wicked man over him, and let an adversary stand at his right hand. (7) When he is judged, let him go forth condemned, and let his prayer be turned into sin. (8) Let his days be few, let another take his charge.

RASHI

רש"י

(4) In return for my love — *for them. While I am but prayer — Yet I pray for them continually.* (5) Evil for good — *I sacrifice every year seventy oxen for the [seventy] nations [of the world], but they act wickedly towards me.* (6) Set a wicked man — *like him — over him.* (7) When he is judged — *Before you.* (8) his charge — *his greatness.*

(ד) תַּחַת אֶהְבֵּתִי. אוֹתָם. וְאַנִּי תַפְלָה. וְאַנִּי מִתְפַּלֵּל
 עֲלֵיהֶם תָּמִיד: (ה) רָעָה תַחַת טוֹבָה. אֲנִי אֶקְרִיב בְּכָל
 שָׁנָה שִׁבְעִים פָּרִים בְּשִׁבִיל הָאֲמוֹת וְהֵם מְרִיעִים לִי:
 (ו) הִפְקֹד עָלַי רָשָׁע. כְּמוֹתוֹ: (ז) בְּהַשְׁפֹּטוּ. לְפָנֶיךָ:
 (ח) פְּקֻדָּתוֹ. גְּדֻלָּתוֹ:

Mishnah Bekhorot, chapter 9

משנה בכורות פרק ט

(1) [The obligation of] tithes of cattle applies [both] in the land of Israel and outside the land of Israel, [both] in the time when the Temple exists, and when it does not exist. [It applies] to non-sacred animals but not to consecrated animals. It applies to cattle and sheep — but tithes may not be taken from one for the other, and to lambs and to goats — and tithes may be taken from one for the other; it applies to new [animals, born in Elul of this year] and old [animals, born in the past year] — but tithes may not be taken from one for the other. It might logically be argued [as a *kal ve-chomer*, that tithes may not be taken from lambs for

goats, or vice versa]: Since new [animals] and old [animals], which are not of different species, may not be given as tithes for each other, then should it not be the law that sheep and goats, which are of different species, may not be given as tithes for each other? Scripture, however, states; “or of the flock” (Leviticus 27:32), implying that all [kinds of] flock are [regarded as] one [for the purpose of tithing]. (2) Animals are combined, [to make up the minimum of ten required] for the tithes of animals if they are within the distance that cattle wander, during pasture [while still under the control of the shepherd]. And what is the distance that cattle wander during pasture? Sixteen *mil* [1 *mil* = 2,000 cubits, i.e., a total of 32,000 cubits]. If there was [a distance] of thirty-two *mil* between these [one group of five animals] and these [another group of five animals], they do not join together [to equal the minimum of ten]. If a person had [a single animal] in the middle [of the distance of thirty-two *mil*], [it is as if] he brings [the distant animals] and

א מעשר בהמה נוהג בארץ ובחוץ לארץ, בפני הבית ושללא בפני הבית, בחלין אבל לא במקדשין. ונוהג בכקר ובצאן, ואינן מתעשרים מזה על זה. בכבשים ובעזים, ומתעשרין מזה על זה. בחדש, ובישן, ואינן מתעשרין מזה על זה. שהיה בדין, מה אם החדש והישן שאינן פלאים זה בזה, אין מתעשרין מזה על זה. הכבשים והעזים שהם פלאים זה בזה, אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה, תלמוד לומר (ויקרא כז), וצאן, משמע כל צאן, אהד: ב מעשר בהמה מצטרף כמלא רגל בהמה רועה. וכמה היא רגל בהמה רועה, ששה עשר מיל. היה בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל, אינן מצטרפין. היה לו באמצע, מביא ומעשרן באמצע. רבי מאיר

רבנו עובדיה מברטנורא

א מעשר בהמה. כל אשר יעבור תחת השבט העשירי יהיה קודש. ומקריבים חלבו ודמו. ושאר הבשר נאכל לבעלים טהורים בירושלים כדין שלמים. ואם בעל מום הוא, אוכלים אותו בטומאה בכל מקום: בפני הבית ושללא בפני הבית. והאידיא אמור רבנן דלא ליפרשו מעשר בהמה, משום תקלה, דאין לנו בית להקריבה, וצריך לשהוייה עד שתפול בה מום, ואתי בה לידי תקלה דגיהו ועבודה, או שמא ישחטנה בלא מום: אבל לא במקדשין. כגון קדשים קלים דאיכא למאן דאמר ממון בעלים נינהו סלקא דעתך אמינא ליעשר, קמשמע לן והיה קודש אמר רחמנא, ולא שכבר קדוש: בכבשים ועזים. כלומר ונוהג בכבשים ובעזים: ומתעשרין מזה על זה. מדברי רחמנא וצאן, דמשמע כל צאן מין אחד חשיב ליה לענין מעשר: בחדש. שנולדו לאחר ראש חודש אלול שהוא ראש השנה למעשר בהמה: ובישן. שנולדו קודם אלול: ואין מתעשרין מזה על זה. מן החדש על הישן ומן הישן על החדש. דכתיב עשר תעשר, בשתי מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן, מה מעשר דגן מחדש על הישן לא, דהא כתיב (דברים יד) שנה שנה, דמשמע ולא משנה זו על שנה אחרת, אף מעשר בהמה מחדש על הישן לא: ב כמלא רגל בהמה רועה. כמו שיכולות להשתמר ברועה אחד כשהבהמות רועות מתרחקות זו מזו. והיינו ששה עשר מיל, דבהכי שלטא עינא דרועה. ואם יש לו חמש בהמות בכפר זה וחמש בכפר אחר רחוק זה מזה ששה עשר מיל, מביאן לתוך דיר אחד ומעשרן. ואם רחוקות יותר, פטורות. דאמר קרא (ירמיה לג) תעבורנה הצאן על ידי מונה, משמע אם יכולות להמנות ברועה אחד מקרי צאן ותעבורנה תחת השבט להתעשר, ואי לא לא: שלשים ושנים מיל אינן מצטרפין. משום

takes tithes from them in the middle [i.e., the center animal combines the herds on either side]. Rabbi Meir says, The Jordan [River] constitutes a separation regarding the tithing of animals [in groups of less than ten on the two sides of the river]. (3) [Animals] purchased or given to a person as a gift are exempt from the tithes of animals [it must be born to the owner]. Brothers who [inherited, and] are partners, if they [i.e., each of them] are obligated [to pay] *kolbon* [a surcharge added when people gave the half shekel to the Temple; in order to compensate for any loss to the Temple when exchanging the *shekel* for other currency], they are exempt from the tithes of animals [regarding those animals born to their joint herd, because the obligation of tithing, is only when there is a single owner and since each must pay *kolbon* we may deduce that they are individuals who have a partnership rather than one unit]; in a case, however, in which they [the partners] are obligated to give tithes of animals [where they both inherited and have not yet divided the property, since they are considered one unit], they are exempt from the *kolbon* [payment]. [As an example] if they [these brothers] acquired from the possessions of the house [i.e., the estate of their father, and did not make a division between them] — they are liable [tithes]; and if not — they are exempt [from tithes]. If they [the brothers]

רבנו עובדיה מברטנורא

דבעי למתני בסמוך שאם היה לו עדר באמצע, אותן האמצעיות מצרפות את הצדדים, להכי תני שאם הצדדים רחוקות זו מזו שלשים ושנים מיל אין האמצעי מצרפן **מביא ומעשרין באמצע**. לאו [מביא] באמצע ממש קאמר: **הירדן מפסיק**, שאם היו לו חמש בהמות מכאן וחמש בהמות מכאן וירדן באמצע, אין מצטרפין ופטורות. ואין הלכה כר' מאיר: **ג' הלכות או שניתן לו מתנה פטור ממעשר בהמה**. בגמרא ילפינן ליה מדכתיב (שמות כב) בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך לצאנך, מה בניך אינן בלקוח ומתנה דלא שייך בהו לקיחה ומתנה אלא אצלו נולדו, אף צאנך ובקרך אינן בלקוח ומתנה. ואע"ג דהאי קרא בבכור הוא דכתיב ואנן ילפינן מעשר מינייה, היינו משום דכתיב כן תעשה לשורך, ועשייה ודאי לא מצית מוקמא בבכור דהא מרחם קדיש ולא בעי עשייה שיקדישנו האישי, אם אינו ענין לבכור תנהו ענין למעשר בהמה: **האחים השותפין**. האחים שחלקו בירושת אביהן ואחר כך נשתתפו **כשחייבין בקלבון**. כשמביאין שקליהן מביאין שני חצאי שקלים ונותנים שני קלבונות. והקלבון הוא לשון הכרע שחייבין להכריע שקליהן. ואם נתנו בין שניהם שקל שלם נותנים שני קלבונות, שהיה להם לשקול לחצאין: **ופטורים ממעשר בהמה**. מכל הנולדים להם כל ימי השותפות. שהשותפות פטור ממעשר בהמה, דכתיב אשר יהיה לך, ולא של שותפות. ואע"ג דהאי קרא בבכור הוא דכתיב, אם אינו ענין לבכור דהא שמעינן דאיתיה בשותפות דכתיב (דברים יב) ובכורות בקרכם וצאנכם תנהו ענין למעשר בהמה: **וכשחייבין במעשר בהמה**. כגון אם לא חלקו מעולם, שתפוסת הבית קיימת, דהיינו שירושת אביהן עומדת, חייבין במעשר בהמה לעשר הנולדים להם כל ימי שותפותם. דהכי אמרינן בברייתא, יכול אפילו קנו בתפוסת הבית, תלמוד לומר לומר יהיה, דמשמע מכל מקום: **פטורים מן הקלבון**. לגמרי. ששוקלין בין שניהם שקל שלם. שממון אביהם בחזקתו עומד, והאב ששוקל על בניו או על אחד מבני עירו ופטר בשלו, פטור מן הקלבון. דתנן בשקלים, השוקל בשביל העני או בשביל שכנו או בשביל בן עירו פטור מן הקלבון. ובניו נמי אין מצות שקליהם עליו והווי ליה כשכנו וכן עירו: **קנו בתפוסת הבית חייבין**. במעשר בהמה. כדאמרינן תלמוד לומר יהיה דמשמע מכל מקום שיהיה. ובפירושי רבותי מצאתי, דהאי קנו לא שלקחו במעות, אלא שנפלו להם בהמות מירושת אביהם: **חלקו וחזרו ונשתתפו**. הווי כשותפים דעלמא: **ופטורים ממעשר בהמה**. וחייבין בקלבון: **ד הכל נכנס לדיר להתעשר**. הכל, לאתויי רובע, ונרבע, ומוקצה שהפרישוהו להקריבו לעבודה זרה, ונעבד שעבדו הבהמה עצמה,

divided [the property of the estate], and formed a partnership once again, they are liable the *kolbon* [payment], and they are exempt from the tithes of animals. (4) All [animals] enter the shed to be tithed, except for the *kilayim* [i.e., born of a prohibited crossbreed], a diseased animal, the one born by Caesarean section, one too young [i.e., within seven days after birth], and an orphan [since Scripture states; "it shall be seven days under its mother" (Leviticus

22:27), it is required to have a mother]. Which is "an orphan?" An [animal] whose mother died or was slaughtered [during birth]. Rabbi Yehoshua says, Even if its mother was slaughtered, but the hide [of the mother] is still intact, [in which case they may use the hide of the mother to wrap around the newborn, in order to keep it warm, therefore,] this one [the newborn] is not [regarded as] an orphan. (5) There are three threshing floors [i.e., seasons] for the tithing of animals: At the half [month] of [i.e., preceding] Pesach, at the half [month] of [i.e., preceding] Atzeret [Shavout], and at the half [month] of [i.e., preceding] the Festival [Sukkot]; the opinion of Rabbi Akiva. Ben Azzai says, At the twenty-ninth of [the month of] Adar, at the first of Sivan, and at the twenty-ninth of Av. Rabbi Eliezar and Rabbi Shimon say, At the first of Nisan, at the first of

וְחִזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ, חִיבִין בְּקִלְבוֹן וּפְטוּרִין מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה: ד' הַכֹּל נִכְנָס לְדִיר לְהַתְעַשֵּׂר, חוּץ מִן הַכִּלְאִים, וְהַטְרֵפָה, וְיוֹצֵא דָפֶן, וּמַחֲסֵר זֶמֶן, וְיִתּוֹם. אִיזְהוּ יְתוֹם, כָּל שִׁמְתָה אִמּוֹ אוֹ שִׁנְשַׁחְתָּה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, אֶפְלוּ נִשְׁחַטָּה אִמּוֹ וְהִשְׁלַח קַיָּם, אֵין זֶה יְתוֹם: ה' שְׁלֹשׁ גְּרָנוֹת לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה, בְּפָרוֹס הַפֶּסַח, בְּפָרוֹס הָעֲצֵרֶת, בְּפָרוֹס הַחֵג, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. בֵּן עֲזַאי אָמַר, בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאָדָר, בְּאֶחָד בְּסִיּוֹן, בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה כַּאֲב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

רבנו עובדיה מברטנורא

ואתנן זונה ומחיר כלב, וטומטום ואנדרוגינוס, שכל אלו אע"פ שהם פסולים לקרבן נכנסין לדיר להתעשר, דכיון דלא הקפידה תורה בבעל מום לגבי מעשר כדכתיב (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע, לא הקפידה נמי בכל הנך פסולין: **חוץ מן הכלאים והטריפה ויוצא דופן**. כו'. דתנו רבנן, שור או כשב (שם כב) פרט לכלאים, דהיינו הבא מתיש ורחל. או עז, פרט לנדמה שבא מאיל ורחל ודומה לעז, כי יולד, פרט ליוצא דופן. והיה שבעת ימים, פרט למחוסר זמן. לחת אמו, פרט ליתום שמתה אמו כשילדתו. דכל הני, פסולים לקדשים. ומעשר בהמה יליף מקדשים בגזירה שוה, נאמר כאן (שם כז) תחת השבט, ונאמר להלן תחת אמו. מה להלן פרט לכל השמות הללו, אף כאן פרט לכל השמות הללו. וטריפה נמי אינה נכנסת לדיר להתעשר כדכתיב (ויקרא כז) כל אשר יעבור, פ-רט לטריפה שאינה עוברת כגון שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה שהיא אחת מן הטרפיות, והוא מהדין לכל שאר מיני טרפיות: **והשלח קיים**. העזר קיים. תרגום והפשיט, וישלח: **אין זה יתום**. לפי שיש מקומות שכשהבהמה מתה מחמת לידה מפשיטין אותה ומלבישים בעורה את החיה [את הולד] כדי שיתחמם, ומעלי ליה כאילו היתה אמו חיה. ואין הלכה כרבי יהושע: **ה' שלש גרנות למעשר בהמה**. בשלשה פרקים בשנה הבהמות מתעשרות. ולשון גרנות, כתבואת גורן שהיא טבולה למעשר ואין אוכלים ממנה עד שיעשרו, כך בשלשה פרקים הללו אין אוכלים מן הבהמות ולא מוכרים מהן עד שיעשרו אותן: **פרוס הפסח**. חמשה עשר יום קודם הפסח דהיינו יום אחרון של אדר. ולשון פרוס, פלגא, חצי הזמן, ששואלין בהלכות הפסח, דתניא שואלין [ודורשין] בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום. וכן פרוס עצרת חמשה עשר יום קודם, וכן פרוס החג דהיינו יום אחרון של אלול. וקבעו הנך תלתא זמני שיהיו קובעות למעשר בהמה, כדי שיהיו בהמות מצויות לעולי רגלים, דאע"ג דתנן במתניתין שעד שלא הגיע זמן הגורן מותר למכור ולשחוט, דגורן הוא הקובע למעשר, אפילו הכי לא שחטי להו אינשי עד דמעשרין, דניחא ליה לאינשי לקיומי מצוה בממוניה דבבר שאין חסר בו כלום כגון מעשר בהמה שהוא עצמו מקריב מעשר ואוכלו שלמים, ואם לא היו מעשרים בשלשה פרקים הללו, היו הרבה נמנעים למכור לפי שלא עשרו, לפי שלא עשרו, ולא היו בהמות מצויות לעולי רגלים: **בן עזאי אומר בעשרים ותשעה באדר**. דהיינו חמשה עשר יום קודם הפסח, אלא דר' עקיבא סבר אדר הסמוך לניסן פעמים חסר פעמים

Sivan, and at the twenty-ninth of Elul. Why did they say, “At the twenty-ninth of Elul,” and they did not say, the first of Tishrei [as they did for the month of Nisan]? Because it [the first of Tishrei] is a Festival [Rosh Hashanah], and tithes may not be taken on a Festival; therefore, they advanced it to the twenty-ninth of Elul. Rabbi Meir says, On the first of Elul is the New Year for the tithing of animals. Ben Azzai says, Those born in Elul are tithed by themselves [and not with those born in Av, nor with those born in Tishrei, as there is a doubt whether the New Year for tithing is the first of Tishrei or the first of Elul]. (6) All those [animals] born from the first of Tishrei to the twenty-ninth of Elul join together [as one herd, to require tithing]. If five [were born] before Rosh Hashanah and five [were born] after Rosh Hashanah, they do not join together [as a single herd, for the obligation of tithing]. If five [were born] before the threshing floor [i.e., the date for taking tithes] and five [were born] after the threshing floor, they join together [as one herd, thereby requiring tithes]. If so, then why was it said, “There are three threshing floors for the tithing of animals” [if all those born during the year join together anyway]? [To teach] that until the threshing floor [season] has arrived, [the untithed animals] may be sold or slaughtered; once the threshing floor [season] has arrived they may not be slaughtered [without tithing first]. But if a person slaughtered [these untithed animals], he is not culpable. (7) How do they tithe [animals]?

רבנו עובדיה מברטנורא

מלא, וחמשה עשר יום קודם הפסח פעמים מתחילים בעשרים ותשעה באדר פעמים בשלשים באדר, הלכך לא קבע ליה זמן. ובן עזאי סבר, אדר הסמוך לניסן לעולם חסר, ותחלת פרוס הפסח הוי לעולם בעשרים ותשעה באדר: **באחד בסיון**. מתוך שמיעוט בהמות יולדות מניסן ועד עצרת, אי מקדים ומעשר להו חמשה עשר יום קודם עצרת, כולן יהיו נאכלין קודם עצרת ולא תהא בהמה מצויה לעולי רגלים: **בעשרים ותשעה באב**. בן עזאי לטעמיה דאמר לקמן **האלוליינ מתעשרין בפני עצמן**. ואין מצטרפין עם אותן שנולדו קודם אלול דשמא באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה והוה להו חדש וישן ומספקא ליה אימת הוי ראש השנה, או אלול או תשרי, הלכך לא קבע זמן גרנן של קייטי בעשרים ותשעה באלול, דלא ליתי לצרופי הנולדים באלול בהדייהו: **באחד בניסן**. סברי כרבן שמעון בן גמליאל דאמר שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שתי שבתות, והיינו נמי בהלכות הפסח דמעשרין לבהמות כי היכי דליתחו ברגל: **באחד בסיון**. כדאמרן טעמא דבן עזאי, לפי שמיעוט בהמות יולדות מניסן ועד עצרת: **ולא אמרו באחד בתשרי**. ואע"ג דהוא יום שתי שבתות: **מפני שהוא יום טוב**. חדא ועוד קאמר, חדא משום דבעי היכרא בחדש וישן, דאחד בתשרי הוא ראש השנה למעשר, ואע"ג דלא אתי לצרופי דתשרי בהדייהו דהא אכתי לא נולד שום טלה היום, ואי נולד מחוסר זמן הוא, אפילו הכי לא מעשרין ההוא יומא משום דבעינן למיעבד היכרא בין חדש לישן דלידעו אינשי דלא ליצטרפו החדש עם הישן. ועוד, מפני שהוא יום טוב, משום סקרתא צבע אדום שצובע בו העשירי כדי שהיא ניכר, ואסור לצבוע ביום טוב **האלוליינ מתעשרין בפני עצמן**. כדפרישנא לעיל דמספקא ליה אי הוי ראש השנה למעשר בהמה אחד באלול או אחד בתשרי, הלכך אין מתעשרין האלוליינ עם הנולדים מתשרי ואילך, משום דלא לצטרפו ישן בחדשו **כל הנולדים**. הך סתמא כר' אליעזר ור' שמעון: **חמשה לפני ראש השנה**. אגב

A person brings them into a shed, and makes a small opening for them, so that two will not be able to go out together, and he counts with a rod: "One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine;" the tenth one that comes out, he paints with red paint, and he says, "This is [for] tithes." If a person did not paint it with red paint, [or] if he did not count them with a rod, [or] if he counted them [while they were] lying or standing, these [animals] are tithed. If he had one hundred [animals], and he took ten [as tithes], [or if he had] ten [animals], and he took one [as tithes, without counting one, two, etc.] — this is not valid tithes. Rabbi Yose the son of Rabbi Yehudah says, This is valid tithes.

If one of the counted [animals] jumped [back] into them [the as yet uncounted animals], they [all the animals in the shed] are exempt [from tithes, since those which were counted are exempt from tithes and since we are in doubt which ones had been counted they are all exempt]; [if an animal jumped back] from the ones taken as tithes into them [the as yet uncounted animals], they all go out to pasture until they acquire defects [disqualifying them for the Temple, since any one of them may be the tithed animal], and [then] the owners may eat them in their defective state. (8) If two [animals] went out [of the shed] together [as a pair], he [the owner] counts them, two by two [and the tenth pair are holy]. If he counted them [the first two] as one, [and then he counted them individually, i.e., the third animal he counted as, two, the fourth, three etc.] the ninth and the tenth are spoiled [since his ninth is actually tenth and the tenth by his count is actually the eleventh, and are sent out to pasture, as in the preceding Mishnah]. If [he counted them individually and] the ninth and the tenth came out [of the shed] together [as a pair], the ninth and the tenth are

רבנו עובדיה מברטנורא

דבעי למתני חמישה לפני הגורן וחמשה לאחר הגורן מצטרפין, תנא נמי האי: **לא ישחוט**. שהגורן קובע למעשר מדרבנן: **ואם שחט פטור**. ובהמה שריא באכילה. דלא אשכחן בטבל דמעשר בהמה לא לאו ולא מיתה: **ז לדיר**. מקום מוקף אבנים או קנים שמכניסים בו הצאן: **היה לו מאה ונטל עשרה**. בלא שום מנין: **או עשרה**. ונטל אחד בלא מנין: **אין זה מעשר**. דכתיב (ויקרא כז) העשירי יהיה קודש, ואין זה עשירי: **ר' יוסי בר יהודה אומר הרי זה מעשר**. דסבר רבי יוסי, כשם שתרומה גדולה ותרומת מעשר ניטלים באומד ובמחשבה, דכתיב (במדבר יח) ונחשב לכם תרומתכם, במחשבה היא תרומה כך מעשר ניטל באומד ובמחשבה, דמעשר, תרומה קרייה רחמנא, דכתיב (שם) כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה. ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל במחשבה, אף מעשר בהמה ניטל במחשבה. ואין הלכה כר' יוסי: **קפץ אחד מן המנויין**. שמנה עשרה שיצאו מן הפתח ונטל העשירי ונפטרו התשעה, וקפץ אחד מן התשעה לתך הדיר. כל אותן שבדיר פטורים אם אינו ניכר איזה הוא. דשמא זה יצא עשירי והוא אינו ראוי לכך שכבר נפטר אי נמי, כל אחד מהן ספק אם הוא מנוי כבר ונפטר, וכל ספיקא לאו בר עישורי הוא **מן המעושרים**. מן העשיריים שכגבר קדשו, קפץ אחד לתוך הדיר, הוו כולו ספק מעשר וירעו עד שיסתאבו, דכל זמן שהן תמימים אסור לשחטן בחוץ. ולאחר שיסתאבו יאכלו במומן לבעלים: **ח הכי גרסינן יצאו שנים כאחד**, **מונה אותן שנים שנים**. מנאן אחד, **תשיעי ועשירי מקולקלין**. יצאו שנים כאחד זה אצל זה ברוחב הפסח ומנה אותן זוג אחד. מונה כולן שנים שנים זוג זוג, והזוג העשירי קדוש בקדושת מעשר. והוא הדין אם מנאן שלשה או

spoiled [since it is impossible to determine which one came out first, and are left to pasture]. If he called [counted] the ninth [as] tenth, and [counted] the tenth [as] ninth, and [counted] the eleventh as ninth — [all] three are consecrated: the ninth may be eaten with [i.e., when it develops] a defect, the tenth is tithes, and the eleventh is offered as a peace-offering, and it [the eleventh animal] can effect a substitute [it can transfer its holiness to another animal substituted for it, see Leviticus

27:10]; the opinion of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says, Can one substitute [for it was exchanged with the tenth animal] be substituted [a second time]? They responded, in the name of Rabbi Meir, If it [the eleventh animal which he called the tenth] were a substitute [for the tenth], it would not be [fit to be] sacrificed [as a peace-offering either, thereby proving that the miscounted animal is holy on its own right]. If he called [counted] the ninth [as] tenth, [counted] the tenth as tenth, and [counted] the eleventh as tenth — the eleventh [animal] is not consecrated. This is the general rule: In any instance in which [the tenth] has not lost its name as tenth [i.e., there is a valid tenth], the eleventh is not consecrated [even though he counted it as the tenth].

רבנו עובדיה מברטנורא

ארבעה: **מנאן אחד**. לשנים הראשונים שיצאו מנה אחד, ולשלישי שני ולרביעי שלישי: תשיעי ועשירי מקולקלים. לפי שהתשיעי בחשבוננו הוא עשירי באמת, ועשירי בחשבוננו הוא אחד עשר, ומשום הכי הוּוּ מקולקלים וירעו עד שיסתאבו. ולא דמו לקרא תשיעי ולאחד עשר עשירי מעשר ואחד עשר קרב שלמים, דהתם נפק אחד אחד, וכי מטי עשירי וקרייה תשיעי ולאחד עשר קרא עשירי, מבריר לכולי עלמא שהתשיעי לחשבוננו הוא עשירי לבהמות, והעשירי אחד עשר, ואיהו הוא דשינה וטעה, הלכך העשירי מער גמור, והאחד עשר קרב שלמים מגזירת מלך, כדמפרש לקמן. אבל הכא דיצאו שנים בתחילה ביחד ולא מיבריר עשירי שהוא קורא תשיעי דלהוי עשירי, לאו מעשר גמור הוא מאליו, וכדאמר איהו נמי לא הוי, הלכך מקולקלים: **שלושתן מקודשים**. דכתיב (ויקרא כז) וכל מעשר בקר, לרבות תשיעי ואחד עשר. יכול שאני מרבה אף שמיני ושביעי, אמרת, הואיל והוא קדוש וטעותו מקודשת, מה הוא אינו קדוש אלא בסמוך לו כלומר העשירי עצמו המסוך אצל גופו, אף טעותו אינה מקודשת אלא בסמוך לעשירי דהיינו תשיעי מלפניו ואחד עשר מאחוריו: **וכי יש תמורה עושה תמורה**. סבר רבי יהודה דהאי אחד עשר הוי תמורה, דהאי דקרייה עשירי כמאן דאמר [זו] תהא תחת העשירי דמי. ואין תמורה עושה תמורה, דכתיב (שם) והיה הוא ותמורתו יהיה קודש, ולא תמורת תמורתו: **אמרו משום ר' מאיר אינה תמורה**. אין האחד עשר תמורת העשירי. שאם היה תמורה לא היה קרב, דתמורת מעשר אינה קריבה, דכתיב (במדבר יח) לא תפדה קודש הם, הם קרבין ולא תמורתן, ובבבכור כתיב, וילפינן מעשר מניה. והלכה שאין האחד עשר עושה תמורה כל שלא נעקר שם עשירי ממנו. דכל היכא דקרא לעשירי עשירי, תו לא מיקדש אחד עשר במאי דקרי ליה עשירי:

Gemara Bekhorot 58b-59a

גמרא בכורות נח

Our Rabbis taught: How does he tithe animals?
We bring them to a shed and make for them a

תנו רבנן: באיזה צד מעשר כונסן לדיר ועושה להם
פתח קטן כדי שלא יהיו שנים יכולין לצאת כאחד

small opening so that two shall not be able to exit at once. He also places their mothers outside [the shed] while the offspring are inside, so that [the mothers] low, and [the offspring] go out to meet their mothers. But let him take them out himself? Scripture says: “Shall pass,” (Leviticus 27:32) intimating that he must not cause them to pass. But let him throw them some green herb [outside the opening so as to induce them to go out? Rav Huna said: This was prohibited on account of an animal bought or orphaned [since an animal bought or orphaned is exempt from the laws of tithing, we therefore, induce the animals to exit, using their mothers, to remind the owner that the motherless are exempt from tithing]. Our Rabbis taught, Scripture says: “Even of whatever passes under the rod;” (Leviticus 27:32) this excludes a *treifah*, which is unable [physically] “to pass under the rod.” It is a duty to count them with the rod. If, however, he did not count them with the rod, or if he counted

them while they were crouching or standing, from where do we infer that the tithing is valid? The text states: “The tenth shall be holy,” (Leviticus 27:32) meaning, in any case. I have mentioned here only that the tenth animal is holy when he calls it the tenth, from where is it derived that it is holy even if he did not call it the tenth? Scripture says: “It shall be holy”, intimating that [it is holy], in any case. You might think that if he had a hundred [lambs] and he took ten [at the same time as tithes], or if he had ten lambs and he took one [as tithes], they are valid tithes? The text states: “The tenth,” and this is not the tenth! Rabbi Yose son of Rabbi Yehudah says: Such is [a valid] tithe. What is the reason of Rabbi Yose son of Rabbi Yehudah? He agrees with Abba Elazar ben Gomel. For it was taught: Abba Elazar ben Gomel says, [Scripture says, to the Levite:] “And this your *terumah* [i.e., the *terumah* of the tithe] shall be reckoned to you as though it were the grain of the threshing floor” (Numbers 18:27) [i.e., as the *terumah* of the Israelite]. Scripture speaks of two kinds of *terumah*, one is the *terumah gedolah* and the other the *terumah* of the tithe. Just as *terumah gedolah* may be set apart for the priest by estimating [without measuring the quantity] and by [merely] mentally planning [the separation], similarly the *terumah* of the tithe may be set apart by estimating [without measuring the quantity] and by [merely] mentally planning [the separation]. And we find that tithe is called by the *Torah*, *terumah*,” because it is written: “But the tithes of the Children of Israel which they offer as a heave-offering [i.e., *terumah*] to the

אמותיהם מבחוץ והם מבפנים וגויעות ויוצאות לקראת אמן. וילפקנהו אינהו יעבור כתיב ולא שייעבירוהו. ולשדי להו ירקא וליפקו לותה. אמר רב הונא: גזרה משום לקוח ומשום יתום. תנו רבנן (ויקרא כז): כל אשר יעבר תחת השבט פרט לטרפה שאינה עוברת תחת השבט מצוה למנותו בשבט. לא מנאן בשבט או שמנאן רבוצים או עומדים מנין? תלמוד לומר: עשירי קודש. מכל מקום. ואין לי אלא שקרא שמו עשירי. לא קרא שמו עשירי מנין? תלמוד לומר: והיה קדש מכל מקום. יכול, היו לו מאה ונטל עשרה עשרה ונטל אחד, יכול יהיו מעשרין? תלמוד לומר: עשירי. ואין זה עשירי. רבי וסי ברבי יהודה אומר: הרי זה מעשר. מאי טעמה דרבי יוסי ברבי יהודה סבר לה כאבא אלעזר בן גומל דתניא אבא אלעזר בן גומל אומר (במדבר יח) ונחשב לכם תרומתכם בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה גדולה ואחת תרומת מעשר. כשם שתרומה גדולה נשלת באמד ובמחשבה אף תרומת מעשר נשלת באמד ובמחשבה ומעשר קריה רחמנא תרומה. דכתיב (שם) כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה תרומה נתתי

Lord I have given to the Levites to inherit” (Numbers 18:24). And the tithing of animals is also compared to the tithing of grain. Just as the tithe of grain is set apart by estimating [without measuring the quantity] and by [merely] planning [the separation], so too, the tithing of animals may be set aside by estimating and by merely mentally planning [the separation].

וזה נח דף ע"ג ע"ב

פתח ואמר (תהלים נא) כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד כמה אית לון לבני נשא לאסתמרא מחוביהו מקמי קדשא בריד הוא דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חוביה לעילא ולא אתמחק בר בתקפא דתיובתא סגיא כמה דאת אמר (ירמיה ב) כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני. תא חזי בין דחב בר נש קמי קדשא בריד הוא ומנא חדא עביד רשימו וכד חב ביה ומנא תנינא אתתקף ההוא רשימו יתיר חב ביה ומנא תליתאה אתפשט ההוא כתמא מסטרא דא לסטרא דא בדין כתיב (יש) נכתם עונך לפני. תא חזי דוד מלכא בין דחב קמי קדשא בריד הוא על עסקא דבת שבע חשיב דההוא חובא אתרשים עליה לעלמין מה כתיב (שמואל ב' יב) גם יי העביר חטאתך לא תמות. אעבר ההוא רשימו מקמיה. אמר ליה רבי אבא והא תנינן דבת שבע דדוד מלכא הות מן יומא דאתברי עלמא אמאי יחבה קדשא בריד הוא לאוריה החתי מן קדמת דנא אמר ליה הכי אורחוי דקדשא בריד הוא אף על גב דאתתא אזמינא ליה לבר נש לקהוי דיליה אקדים אחרא ונסיב לה עד דמטא זמניה דהא בין דמטא זמניה אתדחיא האי דנסיב ליה מקמי האי אחרא דאתי לבתר ואסתלק מעלמא וקשי קמי קדשא בריד הוא לאעברא ליה מעלמא עד דלא מטי זמניה מקמי האי אחרא ורוא דבת שבע דאתיהיבת לאוריה החתי (פדאמרן) בקדמיתא פוק ודוק ותשפח אמאי אתיהיבת ארעא קדישא לכנען עד לא ייתון ישראל ותשפח מלך דא וכלא רוא חדא איהו ומלך חדא. תא חזי דוד אף על גב דאודי על חובי ותב בתיובתא לא אעדי לביה ורעותיה מאנון חובין דחב ומההוא חובא דבת שבע בגין דרחיל עליהו תדיר דלמא גרם חד מניהו ויקטרג עליה בשעתא דסכנה ובגין כך לא אנשי לון מניה ומרעותיה. דבר אחר כי פשעי אני אדע כלהו דרגין דתלין בהו חובי בני נשא אני אדע וחטאתי נגדי תמיד דא פנימו דסיגרא דלא נפקת ממסאבותא עד דאתא שלמה ואתנהירת באשלותא וכדין אתבסם עלמא ויתיבו ישראל לרחצן דכתיב (מלכים א' ה) וישבו יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו. ועם כל דא וחטאתי נגדי תמיד ולא אתפסק מעלמא עד דיייתי מלכא משיחא לזמנא דאתי כמה דאתמר (זכריה יג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ;

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:
Sefer Chasidim, Chapter 210, 211

מוסר
 ספר חסידים סימן ר"י רי"א

If you notice that a Torah scholar has achieved longevity, be aware that he more than others, has been exacting in his observances, even concerning those observances which are not written [explicitly] in the Torah. For the Sages have clearly stated in tractate Megillah (27b-28a), many answers in response to the question of “How did you merit long life?” Yet there is not a single thing mentioned there from the Torah,

אם ראיית תלמיד חכם שהאריך ימים דל לך שהוסיף דקדוקים על חבירו דברים שאינם בתורה שהרי בפרוש אמרו במסכת מגילה: במה הארכת ימים

rather all of them are exacting observances based on individual reasoning which does not come from the Torah. If you notice pious people who are afflicted, be aware that they should have prayed that others not be afflicted, or else, that they keep company with evil people or, live in the same city with them. If you notice a king or a government that exacts high taxes from the community, it is because the community should have had mercy upon the poor, to provide them with their needs, so that it would not have been necessary for them to go out into the world to collect for their needs and they would not have needed to be far away from their wives and children. Or else, it is because there is dispute among them. Or, it may be because they neglect their prayers, and it is written, “Because you did not serve the Lord your God with joy and gladness of heart when there was plenty of everything, you will serve your enemies.” (Deuteronomy 28:47-48)

Practical Law:

Rambam, Laws of Blessings, Chapter 3

(1) What is a case, of a secondary [food] being mixed in? For example, if turnips or cabbage were cooked, and into this, flour from one of the five species was mixed, in order to make it stick together, one does not recite the blessing “Who creates many kinds of food” (מזונות) for it, since the turnips are the primary food and the flour is secondary to it. For any ingredient that is mixed with it, in order to cause [the food] to stick together, or in order to give an aroma, or in order to color the cooked food, is considered secondary. But if one mixed into it an ingredient in order to give a flavor to the mixture, it is considered of primary importance. Therefore, various kinds of honey that are cooked with wheat starch added to them in order to cause it to stick together, thereby forming assorted varieties of sweets — one would not recite the blessing “Who creates many kinds of food” (מזונות) for it, since the honey is the primary ingredient. (2) What is the case of a secondary [food] that is not mixed in? If one eats salted fish, and he eats bread with it so that the salt will not harm his throat or his tongue,

וכו' ואין שם דבר אחד מן התורה אלא דקדוקי של סברא שאינן של תורה: אם ראית חסידים שלוקים דע לה שיהיה להם לבקש על אחרים שלא ילקו או מתחברים לרשעים או דרים בעוד עמהם. אם ראית מלך ושלטון שלוקח הרבה מס מהקהל לפי שהיה להקהל לרחם על העניים לתן להם צרכם כדי שלא ילכו בעולם לקבץ שלא ירחקו מנשותיהם ומזרעם או מחלקת ביניהם או בטול תפלות. וכתוב (דברים כח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך וגו' מרב כל ועבדת את אויביך:

הלכה

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ג

א כיצד היא הטפלה המערבת כגון לפת או כרוב שבשלו וערב בו קמח של אחד מחמשת המינין כדי לדבקו אינו מברך עליו בורא מיני מזונות שהלפת הוא העקר וקמחו טפלה. שכל דבר שמערבין אותו לדבק או כדי לתן ריח או כדי לצבע את התבשיל הרי זו טפלה. אבל אם יערב כדי לתן טעם בתערובות הרי הוא עקר. לפיכך מיני דבש שמבשלין אותן ונותנין בהן חלב חטה כדי לדבק ועושין מהן מיני מתיקה אינו מברך עליו בורא מיני מזונות מפני שהדבש הוא העקר: ב כיצד היא הטפלה שאינה מערבת הרי שצריך לאכל דג מליח ואכל הפת עמו כדי שלא יזיק המלח גרונו ולשונו הרי זה מברך על

he recites the proper blessing for the salted food, thereby exempting the bread, since the bread is secondary to it. The same is true in all similar cases.

המלח ופותר את הפת מפני שהפת טפלה לו וכן כל כיוצא בזה:

SHOFTIM FOR THURSDAY NIGHT

שופטים ליל ששי

צירוף יהוה

ב וְנַחֲלָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ בְּקָרֵב אָחִיו יְהוָה ב וְאִחְסֵנָא לֹא יְהִי לֵיהּ בְּגוּ אַחוּרֵי מִתְּנֵן דִּיהֵב לֵיהּ יְיָ אֲבוּן

(2) And he will have no inheritance among his brothers; the Lord is his

RASHI

רש"י

(2) **Inheritance** — *He will have no absolute inheritance among his brothers — In Sifrei (18:41), our Rabbis expounded the following: The verse says, וְנַחֲלָה לֹא יְהִי לוֹ — “And he will have no inheritance” — This refers to the inheritance of “שאר” [the remainder]. The verse continues, ‘among his brothers’ (בְּקָרֵב אָחִיו) — this refers to the ‘inheritance of the five.’ ” I do not know the meaning of this, but it appears to me as follows: The land of Canaan, from across the Jordan and onwards, is called “the land of the five nations.” And that of Sichon and Og is called, “the land of the two nations,” namely, the Emmerite and Canaanite. Now the expression “inheritance of שאר [the remainder]” used in the Midrash, comes to include the [remaining three nations, of the ten promised to Avraham to be dispossessed, and these three are the Kenite, the Kenizzite, and the Kadmonite. The Midrash (Sifrei) in the section dealing with the [priestly] gifts specified for Aharon expounds this in a similar fashion, on the verse (Deuteronomy 10:9), “Therefore, Levi has no portion or inheritance,” to admonish [that the Levite will have no portion in] the inheritance of the Kenite, the Kenizzite, and the Kadmonite, we have since found in the words of Rabbi Klonimus, that the proper version of this passage in Sifrei reads as follows: The verse says, **And he will have no inheritance;** — this refers to the ‘inheritance of the five.’ The verse continues, **among his brothers;** — this refers to the inheritance of the seven, [Rashi now explains this version of the Midrash:] [The first reference is to] the inheritance of five [of the twelve] tribes [of Israel]. [The second, is to] the inheritance of [the remaining] seven tribes [of Israel]. Now Moshe and Yehoshua only apportioned inheritance to five tribes: Moshe, to Reuven, Gad, and half the tribe of Menashe; Yehoshua, to Yehudah,*

(ב) נַחֲלָה. גְּמוּרָה לֹא יְהִיָּה לוֹ בְּקָרֵב אָחִיו. וּבִסְפָרֵי דְרָשׁוּ: וְנַחֲלָה לֹא יְהִיָּה לוֹ. זוֹ נַחֲלַת שְׂאָר: בְּקָרֵב אָחִיו. זוֹ נַחֲלַת חֲמֻשָּׁה. וְאִינִי יוֹדֵעַ מֵהּ הוּא וְנִלְ שְׂאָרָן בְּנֵעַן שְׁמַעְבֵּר הִירְדֵן וְאֵילָף נִקְרָאת אֶרֶץ חֲמֻשָּׁה עַמִּים וְשָׁל סִיחוֹן וְעוֹג שְׁנֵי עַמִּים אֲמוּרִי וּכְנַעֲנִי וְנַחֲלַת שְׂאָר לְרֵבּוֹת קִינִי וְקִנְזִי וְקַדְמוֹנִי וְכֵן דוֹרָשׁ בִּפְ מִתְּנִיּוֹת שְׁנֵי אֲמָרוֹ לְאֶהֱרֹן עַל כֵּן לֹא הָיָה לְלוֹי וְגו' לְהִזְהִיר עַל קִינִי וְקִנְזִי וְקַדְמוֹנִי. שׁוֹב נִמְצָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ קְלוּנִימוֹס הַכִּי גֵרְסִינֵן בְּסַפְרֵי: וְנַחֲלָה לֹא יְהִיָּה לוֹ. אֵלּוֹ נַחֲלַת חֲמֻשָּׁה: בְּקָרֵב אָחִיו. אֵלּוֹ נַחֲלַת שְׁבַעַה. נַחֲלַת חֲמֻשָּׁה שְׁבַטִים וְנַחֲלַת שְׁבַעַה שְׁבַטִים וּמִתּוֹךְ שְׁמֻשָּׁה וִיהוֹשֻׁעַ לֹא חֲלְקוּ נַחֲלָה אֶלָּא לְחֲמֻשָּׁה שְׁבַטִים בְּלִבְדָּ שֶׁבֶן מֹשֶׁה הִנְחִיל לְרְאוּבֵן וְגַד וְחֲצִי שְׁבַט מְנַשֶּׁה וִיהוֹשֻׁעַ הִנְחִיל לְיְהוּדָה